HET KERKVERBAND
VAN DE CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERKEN

Een KERKVERBAND van kerken die samen leven:

- op basis van het **Woord van God**
- in verbondenheid aan de **gereformeerde belijdenis**
- volgens de **kerkorde (KO) cgk.nl/kerkorde**

In dit kerkverband nemen kerken samen besluiten en zijn zij daaraan gebonden.

binding aan besluiten

Wat bij meerderheid van stemmen uitgesproken is, zal voor vast en bondig worden gehouden, tenzij bewezen wordt dat dit in strijd is met het Woord van God, de belijdenis of de kerkorde.

(art. 31 KO)

taken particuliere synode

appelzaken
afvaardiging naar de GS
benoeming van deputaten art. 49

(besluit G34.4, besluitenboekje GS 2019-22)

instructies

Kerkenraden kunnen via de classis voorstellen indienen voor de generale synode. Instructies worden pas ingediend nadat eerdere synodebesluiten zijn geraadpleegd, om herhaling te voorkomen, tenzij wijziging wordt beoogd.

(art. 46 KO)

Integrale Regeling voor de Revisie- en Appelprocedure (IRRA)
(bijlage 1.47 KO)

Iedere belanghebbende kan revisie vragen van een besluit van een kerkelijke vergadering, wanneer hij van oordeel is dat dit besluit in strijd is met Schrift, belijdenis, kerkorde of redelijkheid.

(art. 31 KO; IRRA art. 4.1 en 5.3; vgl. rapport 1 commissie toekomst kerkverband, besproken 12 oktober 2024, punt 9)

Revisie is niet eindeloos; de procedure voorziet in een afronding van de rechtsgang.

kerkelijke structuur

Er zijn vier kerkelijke vergaderingen (art. 29 KO):

kerkenraad
classis (13)
particuliere synode (PS) (4)
generale synode (GS)

kerkelijke weg

De enige kerkelijke weg binnen het verband van de Christelijke Gereformeerde Kerken is via de bestaande kerkelijke structuur met **Hoogeveen** als roepende kerk voor de volgende generale synode.

heikele kwesties

Binnen het kerkverband wijken kerken af van synodebesluiten en kerkordelijke bepalingen. Dat geldt onder andere voor besluiten ten aanzien van vrouw en ambt. In deze situatie besloot de laatste generale synode voortijdig te sluiten toen de vergadering niet tot overeenstemming kwam over het instellen van een commissie die een toekomstige inrichting van het kerkverband zou onderzoeken. De synode heeft haar agenda niet afgerond en besloot verschillende zaken door te schuiven naar de volgende synode. Dit besluit is echter opgeschort, omdat revisie is aangevraagd. De volgende generale synode zal dat verzoek beoordelen. Daarbij zal ter sprake komen hoe omgegaan wordt met de zaken die niet afgehandeld zijn.

Ondertussen zijn ook kerken gaan afwijken ten aanzien van het ontvangen van kerkvisitatie (art. 44 KO) en het deelnemen aan of erkennen van de meerdere vergaderingen.

De komende generale synode vindt plaats in deze situatie en zal zich tot deze situatie hebben te verhouden.

kerkelijke rechtsgang mogelijk (revisie en appel)

Tegen besluiten van kerkelijke vergaderingen staat de weg van revisie en appel open, volgens de daarvoor geldende kerkordelijke bepalingen (art. 31 KO; IRRA).
Ook toekomstige synodale besluiten staan principieel open voor revisie, waarover een volgende synode besluit.

wat gelooft u aangaande de heilige katholieke Kerk?

Dat de Zoon van God van het begin der wereld tot aan het einde Zich uit de gehele mensheid een gemeente, die tot het eeuwige leven is uitverkoren, door zijn Geest en Woord in de eenheid van het ware geloof vergadert, beschermt en in stand houdt; en dat ik daarvan een levend lid ben en eeuwig zal blijven.

(Heidelbergse Catechismus, zondag 21, v&a 54)

volledig functionerende structuur

De classes en particuliere synodes kunnen allemaal rechtsgeldig samenkomen, zelfs wanneer niet alle kerkenraden of classes aanwezig zijn. Deze kerkenraden en classes zijn ook bij afwezigheid, zolang zij deel uitmaken van het kerkverband, medeverantwoordelijk voor en gehouden aan de besluiten van de vergadering.

(vgl. D. Quant, “Met last en macht”, kerkrecht.nl/node/5554)

Hoogeveen is de roepende kerk

De generale synode van 2024 sloot zonder een roepende kerk aan te wijzen.

Art. 50 KO bepaalt dat aan het einde van de synode een roepende kerk moet worden aangewezen.
De rechter oordeelde dat de synode hiermee in strijd heeft gehandeld. (ECLI:NL:RBGEL:2025:8038)
Daarom kan dit besluit kerkordelijk niet voor vast en bondig worden gehouden. (vgl. art. 31 KO)

De door de generale synode benoemde deputaten vertegenwoordiging gaven aan dat zij ‘*niet anders konden*’ dan een roepende kerk aanwijzen. De rechter oordeelde dat dit, met Hoogeveen, op ‘*goede gronden*’ is gebeurd. (ECLI:NL:RBGEL:2025:8038)

buiten verband

Het niet deelnemen aan meerdere vergaderingen is nog iets anders dan het opzetten van een eigen kerkelijke structuur.

Waar kerken een eigen kerkelijke structuur vormen, met eigen bijeenkomsten en besluitvorming, ontstaat feitelijk een ander kerkverband.

Zie o.a. de notitie van De Hek en Zondag en publicaties van deputaten vertegenwoordiging en deputaten kerkorde en kerkrecht.

(cgk.nl/publicaties/nieuws/ en cgk.nl/kerkrecht)

Het vonnis van de rechtbank Gelderland biedt ook geen ruimte voor een alternatieve kerkelijke structuur. Met het aanwijzen van Hoogeveen als roepende kerk ligt de zaak ‘*weer daar waar deze hoort, te weten binnen het verband van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland*’.

(ECLI:NL:RBGEL:2025:8038)